

Analiza trendova kretanja performanse na temelju podataka iz financijskih izvještaja na primjeru Zračne luke Split

---

Jadrić, Božena

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:858080>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA TRENDOVA KRETANJA
PERFORMANSE NA TEMELJU PODATAKA IZ
FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU
ZRAČNE LUKE SPLIT**

Mentor:

mr. Ivana Perica

Student:

Božena Jadrić

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Definicija problema	4
1.2. Cilj rada	4
1.3. Metode rada	4
1.4. Struktura rada	5
2. POJAM I VRSTE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	6
2.1. Značenje analize financijskih izvještaja	6
2.2. Regulativni okvir financijskih izvještaja	8
2.3. Pojam i vrste financijskih izvještaja	12
2.3.1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca).....	13
2.3.2. Račun dobiti i gubitka	17
2.3.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	19
2.3.4. Izvještaj o novčanom toku	20
2.3.5. Izvještaj o promjenama kapitala.....	22
2.3.6. Bilješke uz financijske izvještaje	23
3. KLASIFIKACIJA TEMELJNIH POSTUPAKA ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	25
3.1. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka	25
3.2. Horizontalna analiza	26
3.3. Vertikalna analiza	26
3.4. Analiza pomoću pokazatelja	27
3.4.1. Pokazatelji likvidnosti	28
3.4.2. Pokazatelji zaduženosti	29
3.4.3. Pokazatelji aktivnosti	30
3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti	31
3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti	31
3.4.6. Pokazatelji investiranja	32
3.5. Sustavi pokazatelja	33
3.6. Analiza smjerova kretanja performansi	34
4. ANALIZA SMJEROVA KRETANJA PERFORMANSE ZRAČNE LUKE SPLIT 35	
4.1. Općenito o zračnoj luci Split	35
4.2. Horizontalna analiza	37
5. ZAKLJUČAK	52

LITERATURA	53
POPIS SLIKA I GRAFOVA	55
POPIS TABLICA	55
SAŽETAK/ SUMMARY	56

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Problem istraživanja predstavlja analiza kretanja performanse i važnost praćenja dinamike promjena pozicija financijskih izvještaja za identifikaciju potencijalnih problema u poslovanju.

Kako bi se realizirali siguran rast i uspješan razvitak poduzeća, nužno je razumijevanje poslovanja i postizanje zadovoljavajućih poslovnih rezultata. Postizanje tih ciljeva, s druge strane, pretpostavlja kvalitetnu informacijsku podlogu. Glavni izvor informacija o poslovanju tvrtke su upravo financijski izvještaji. Financijski izvještaji sadrže informacije o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima što korisnik informacija treba imati na umu. Dobri povijesni rezultati ne znače da će poduzeće i ubuduće dobro poslovati, niti loši rezultati znače da će se takav trend i u budućnosti nastaviti.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je objasniti računovodstvene postupke analize smjerova kretanja performanse na temelju podataka iz financijskih izvješća na praktičnom primjeru.

Da bi informacije koje se koriste u financijskim izvještajima bile korisne potrebno je nad njima provesti različite postupke i tehnike kako bi se pretvorile u značajne podatke za upravljanje poduzeća. Budući da su financijski izvještaji, njihova točnost i sveobuhvatnost informacija, input za analizu poslovanja, ovim radom će se istražiti financijska stabilnost i uspješnost Zračne luke Split d.o.o. koristeći financijska izvješća za razdoblje od 2013. do 2016. godine.

1.3. Metode rada

Metode koje će se koristiti u radu su :

- metoda analize - raščlamba složenih pojmova na jednostavnije elemente
- metoda sinteze - spajanje jednostavnih zaključaka u složenije zaključke
- metoda deskripcije - način opisivanja procesa i činjenica bez znanstvenog pristupa i dokazivanja
- metoda komplikacije - postupak sekundarnog prikupljanja podataka

1.4. Struktura rada

Ovaj rad sastoji se od pet poglavlja, od kojih je prvo uvodno poglavlje, dva su teorijska, iza kojih slijedi praktični dio i naposljetku završno poglavlje je zaključak.

U uvodnom poglavlju definiran je problem i ciljevi istraživanja rada, kao i metode koje su korištene u istraživanju i koje su značajne za razumijevanje i tumačenje načina obrade podataka. Ovaj dio obuhvaća i sažetu strukturu rada.

Drugi dio odnosi se na pojam i vrste financijskih izvještaja, gdje se analizira regulativni okvir financijskih izvještaja, te detaljna obrada temeljenih financijskih izvještaja tj. njihova struktura, svrha i svojstva.

Treći dio odnosi se na klasifikaciju temeljnih postupaka analizu financijskih izvještaja. Detaljno će se obraditi horizontalna i vertikalna analiza kao i analiza pomoću financijskih pokazatelja te svaka njihova podskupina.

Četvrti dio se odnosi na analizu smjerova kretanja performanse Zračne luke Split gdje će se analizirati financijski izvještaji bilanca i račun dobiti i gubitka Zračne luke Split d.o.o. kroz vremenski period od 2013. do 2016. godine., pomoću horizontalne analize.

Zaključno, peto poglavlje predstavlja svojevrstan osvrt na cijeli rad. Ukratko se iznose glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo tijekom istraživanja.

2. POJAM I ZNAČENJE FINACIJSKE ANALIZE I TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

U ovom poglavlju će se opisati značaj financijske analize u poslovnom upravljanju poduzeća te regulatorni okvir financijskog izvještavanja, te će se navesti i objasniti temeljni financijski izvještaji koji služe kao podloga financijskoj analizi.

2.1. Značenje analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja usmjerena je na kvalitativne financijske informacije i zbog toga se često naziva još i financijskom analizom. Postoje tri aktivnosti koje opredjeljuju postanak i razvoj analize financijskih izvještaja a to su: financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo.

Ključna pitanja na koja financijska analiza treba dati odgovor jesu:

- Kakva je profitabilnost poduzeća?
- Koji su izvori sredstava financiranja tog poduzeća?
- Kakva je likvidnost, odnosno sposobnost poduzeća da podmiruje dospjele obveze u rokovima njihova dospjeća?
- Kakva je ekonomičnost poslovanja poduzeća?
- Ima li poduzeće potencijal za rast i razvoj?¹

Analiza financijskih izvještaja stvara informacijsku podlogu za potrebe upravljanja, tj. odlučivanja. Ona osigurava informacije kao temeljni input na osnovi kojeg je moguće promišljanje i prosuđivanje poslovanje poduzeća u svrhu donošenja odluka.

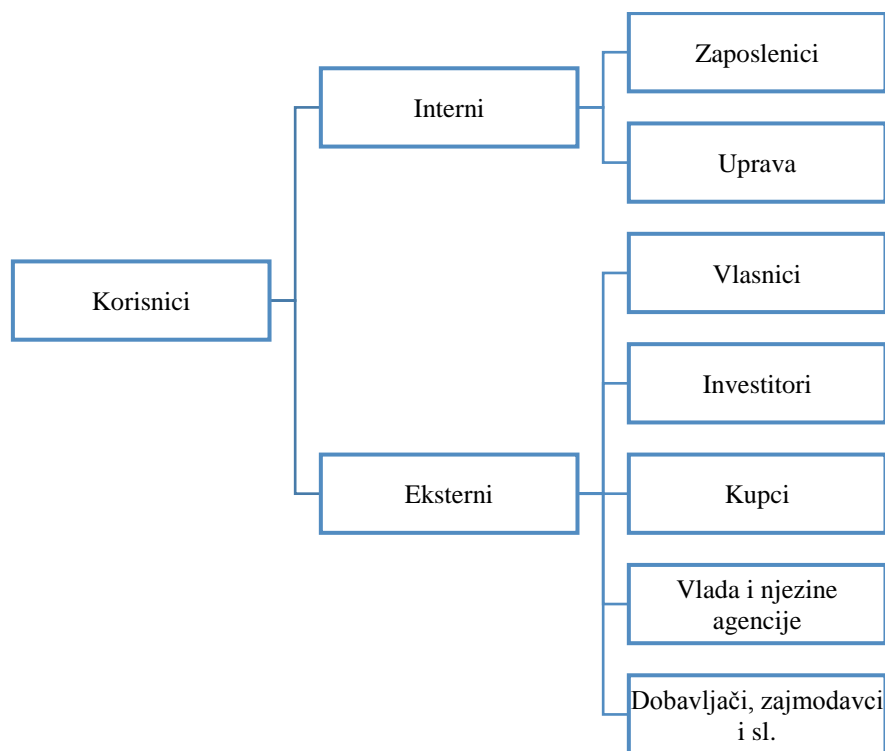
Analiza financijskih izvještaja integralni je dio poslovne analize. U tom smislu poslovna analiza je širi pojam od analize financijskih izvještaja jer obuhvaća još i analizu okoline, njegove strategije, financijskog položaja i kvalitete poslovanja.

---

¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str.36.

Dva osnovna pristupa financijskoj analizi:

- **Interna financijska analiza** – koja se odnosi na upravljanje vrijednosti poduzeća uz ograničenja tržišta. Interni analitičari dijagnosticiraju i prognoziraju financijsku situaciju u poduzeću s ciljem omogućavanja efikasnog upravljanja i kontrole.
- **Eksterna financijska analiza** – koja se odnosi na upravljanje profitom uz ograničene spoznaje poduzetnih i namjeravanih akcija uprave poduzeća čiji su instrumenti dijelovi nekog portfolia. Eksterni analitičari analiziraju investiranje u vrijednosne papire, odobrenje zajmova i kredita, odlike o pripajanju ili spajanju poduzeća, i sl.²

Slika 1: Korisnici Analize financijskih izvještaja

Izvor: Izrada autora prema: Vuko, T., (2016/2017): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Materijali s predavanja – 1.dio, str. 3

² Vuko T., (2016/2107): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Materijali s predavanja – 1.dio, str. 2

2.2. Regulativni okvir financijskih izvještaja

Regulativni okvir financijskog izvještavanja čine:

- **Računovodstvena regulativa** koja označava pravila, propise, uredbe, načela i standarde za vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja, vrednovanje ili uopće propisivanje računovodstva
- **Računovodstvena legislativa** ima uže značenje od regulative a obuhvaća samo zakonske propise koje donosi zakonodavna skupština.³

Računovodstvena regulativa može se definirati na nacionalnoj ili međunarodnoj razini jednim od dva pristupa:

- 1) zakonima (npr. Zakonom o računovodstvu ili zakonom o poduzećima ili trgovačkim zakonom) kao i propisima sličnim zakonima
- 2) načelima ili standardima računovodstvene profesije (nacionalni ili međunarodni računovodstveni standardi).

Zakon o računovodstvu predstavlja temeljni zakonski okvir kojim je uređeno financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj. Poglavlje V. Zakona propisuje standarde financijskog izvještavanja koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj a to su: **Hrvatski standardi financijskog izvještavanja** (HSFI) i Međunarodne standardi financijskog izvještavanja koji obuhvaćaju **Međunarodne računovodstvene standarde** (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja te **Međunarodne standarde financijskog izvještavanja** (MSFI), njihove dopune i povezana tumačenja.⁴

Računovodstveni standardi predstavljaju detaljniju razradu pojedinih računovodstvenih načela u pogledu metoda obuhvata, računovodstvenog procesiranja i prezentiranja podataka informacija, ili drugim riječima, računovodstvena načela čine temelj, tj. polaznu osnovu za utvrđivanje standarda.⁵

---

³ Vuko T. (2016): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Priroda računovodstvenih informacija str.11

⁴ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78, čl. 17

⁵ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007): Osnove računovodstva - Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 138.

Za godišnje financijske izvještaje odgovorna je osoba ovlaštena za zastupanje poduzetnika, a poduzeće ih je dužno čuvati trajno i u izvorniku. Strukturu i sadržaj financijskih izvještaja propisuje ministar financija na prijedlog Odbora za standarde financijskog izvještavanja.⁶

Primjena standarda financijskog izvještavanja određena je veličinom poduzetnika koji se prema Zakonu mogu svrstati u četiri kategorije.

Tablica 1: Razvrstavanje poduzetnika

VELIČINA	MIKRO PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	MALI PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	SREDNJI PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	VELIKI PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)
Aktiva	2.600.000,00 kn	30.000.000,00 kn	150.000.000,00	150.000.000,00
Prihod	5.200.000,00 kn	60.000.000,00 kn	300.000.000,00	300.000.000,00
Prosječan broj zaposlenih	10 radnika	50 radnika	250 radnika	250 radnika

Izvor: Izrada autora prema: Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78, čl. 5

Mikro i mali poduzetnici su obvezni sastavljati bilancu, račun dobitka i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

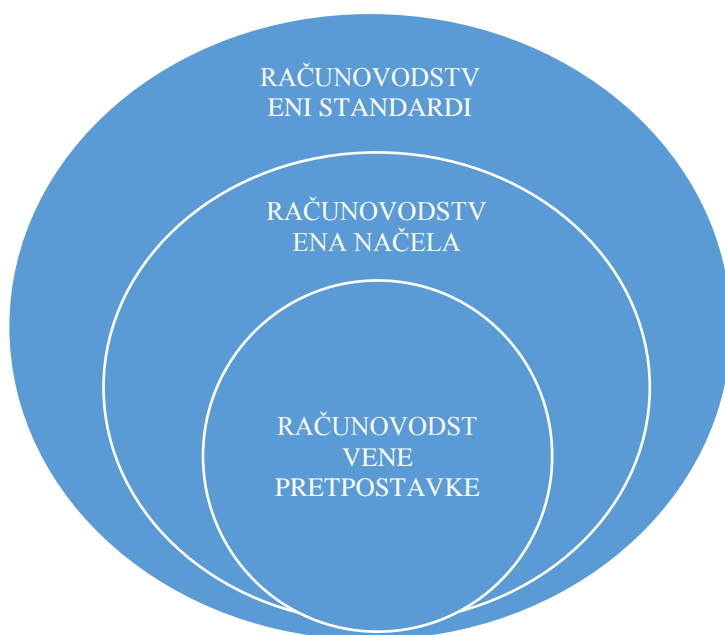
Srednji poduzetnici su obvezni sastavljati bilancu, račun dobitka i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje, izvještaj o novčanim tijekovima i izvještaj o promjenama kapitala.

Veliki poduzetnici su obvezni sastavljati osim bilance, računa dobitka i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje, izvještaj o novčanim tijekovima i izvještaj o promjenama kapitala sastavljaju još i izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku.

Zakonom je određeno da mikro, mali i srednji poduzetnici pri sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja trebaju primjenjivati HSFI-je. Veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa pri sastavljanju tih izvještaja trebaju primjenjivati MSFI-je.⁷

⁶ Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95, čl. st.2

⁷ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78, čl. 17 st. 2 i 3

Slika 2: Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda

Izvor: Izrada autora prema, Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 112

Računovodstvene politike - obuhvaćaju načela, osnove, konvencije, pravila i postupke koje je management usvojio prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.⁸ Temeljni računovodstveni izvještaji moraju se zasnivati na izabranim računovodstvenim politikama.

Ne smiju se mijenjati iz razdoblja u razdoblje, osim pri izmjeni zakonskih propisa, nacionalnih ili međunarodnih standarda te ukoliko bi promjena značajnije djelovala na poboljšanje kvalitete financijskih izvještaja.

Primjena je obvezujuća i za ostale politike pojedinih funkcija poduzeća. Na izbor računovodstvenih politika utječu interni i eksterni čimbenici.

Prilikom izbora računovodstvenih politika polazi se od:

1. temeljnih računovodstvenih pretpostavki
2. ostalih računovodstvenih načela
3. računovodstvenih standarda i
4. zakonskih propisa

⁸ Narodne novine (2009): Međunarodni računovodstveni standardi, Narodne novine d.d., Zagreb, str. 677

Računovodstvena načela

U kontekstu osiguranja zadovoljavajuće kvalitete financijskog izvještavanja značajnu pažnju potrebno je posvetiti pravilima sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja tj. pravilima sadržanima u definiranom okviru financijskog izvještavanja. Pri tome se uobičajeno najviše pažnje posvećuje računovodstvenim načelima i pretpostavkama (konceptima).⁹

Sustav opće prihvaćenih računovodstvenih načela sastoji se od:

- općeprihvaćenih koncepata
- općeprihvaćenih načela
- općeprihvaćenih postupaka

Opće prihvaćena računovodstvena načela:

- Načelo nabavne vrijednosti (trošak nabave)
- Načelo objektivnosti
- Načelo realizacije tj. stjecanja prihoda
- Načelo sučeljavanja prihoda i rashoda
- Načelo materijalnosti ili značajnosti
- Načelo potpunosti
- Načelo dosljednosti ili konzistentnosti
- Načelo opreznosti ili razboritosti

Računovodstvena načela, kratko rečeno, mogu se opisati kao temeljna pravila koja se upotrebljavaju prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.

---

⁹ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 133

2.3. Pojam i vrste financijskih izvještaja

Poduzeća sastavljaju godišnje financijske izvještaje kako bi i vanjske i unutarnje korisnike upoznali s poslovanjem poduzeća. Ovo posebno vrijedi za vanjske korisnike koji nemaju direktan pristup računovodstvenim evidencijama, pa se moraju osloniti na informacije sadržane u izvještajima.¹⁰

Osnovni cilj financijskih izvještaja je da pruže informaciju o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i novčanim tokovima poduzeća, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka, kao: ulagači (investitori), namještenici, zajmodavci, dobavljači i ostali vjerovnici, kupci, vlade i njihove agencije, te javnost.

Financijski izvještaji uobičajeno se sastavljaju uz pretpostavku da poduzeće vremenski neograničeno posluje te da će poslovati i u doglednoj budućnosti.

Kvalitativna obilježja financijskih izvještaja su značajka koja informaciju predočenu u financijskim izvještajima čine upotrebljivom za korisnike. Ta kvalitativna obilježja su:

- Razumljivost - osnovna kvaliteta financijske informacije pružene u financijskim izvještajima jest da je razumljiva korisnicima
- Važnost - da bi informacija bila korisna, ona mora biti važna za potrebe korisnika pri donošenju odluke.
- Pouzdanost - svaka informacija da bi bila korisna mora biti pouzdana, što znači da u njoj nema značajne pogreške i sumnji u vjerodostojnost prikazivanja svega onoga što predstavlja ili bi se moglo očekivati da će to predstavljati.
- Usporedivost - sve financijske informacije u financijskim izvještajima moraju biti usporedive kako bi korisnici mogli biti u stanju identificirati trendove financijskog položaja poduzeća i grupacije u cjelini.

---

¹⁰ Vujević I., (2003): Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 89

Godišnje financijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu čine:

- Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama kapitala,
- Bilješke uz financijske izvještaje.¹¹

2.3.1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)

Bilanca je financijski izvještaj koji podrazumijeva stanje i međuodnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća. Ona prikazuje financijsko stanje ili financijsku situaciju na točno određeni dan, iz čega proizlazi statičnost bilance. Opisuju prošle događaje, a sastavlja se po načelu bilančne ravnoteže, što znači da pruža dvostruku sliku jedne te iste vrijednosti.¹²

U bilanci uvijek mora postojati ravnoteža, koja se odnosi na imovinu i njene izvore, jer prema temeljnoj računovodstvenoj jednakosti imovina uvijek mora biti jednaka svojim izvorima. Ta se ravnoteža može zapisati pomoću sljedeće formule:¹³

Imovina = Izvori imovine

Bilanca mora dati odgovor na sljedeća pitanja:

- Kakva je financijska snaga poduzeća?
- Kakva je likvidnost?
- Kakva je zaduženost poduzeća?
- Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?¹⁴

---

¹¹ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78, čl. 19, st. 2

¹² Vuko T. (2016): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Temeljni financijski izvještaji, str.18

¹³ Aljinović Barać, Ž. (2017): Materijali iz kolegija Osnove računovodstva, Ekonomski fakultet Split, Predavanja 2, str. 3 - 4

¹⁴ Žager, K., Mamić Sačec, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 53

Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja jesu: sredstva (imovina), obveze i glavnica (kapital).¹⁵

Tablica 2: Skraćeni prikaz Bilance

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	II. KAPITALNE REZERVE
II. MATERIJALNA IMOVINA	III. REZERVE IZ DOBITI
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE
IV. POTRAŽIVANJA	V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	VII. MANJINSKI INTERES
I. ZALIHE	B) REZERVIRANJA
II. POTRAŽIVANJA	C) DUGOROČNE OBVEZE
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	D) KRATKOROČNE OBVEZE
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	F) UKUPNO – PASIVA
E) UKUPNO AKTIVA	G) IZVANBILANČNI ZAPISI
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	

Izvor: Izrada autora prema: Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, NN 95/2016, čl.6

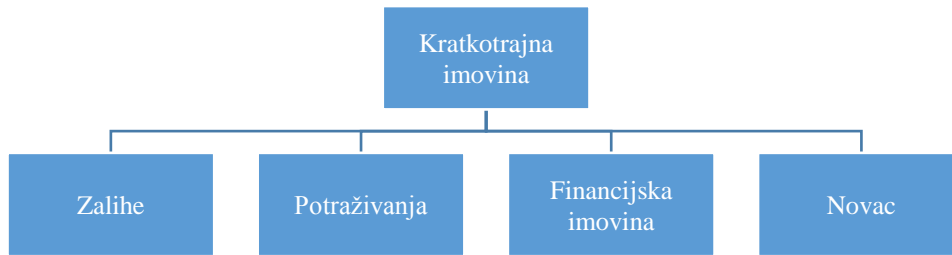
IMOVINA - Imovina je resurs kojeg kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događaja i od kojeg se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi kod poduzetnika. Buduća ekonomska korist utjelovljena u imovini jest potencijal da se doprinese, izravno ili neizravno, priljevu novca i novčanih ekvivalenata kod poduzetnika. Imovina je u Bilance prikazana prema vremenskom kriteriju, a dijeli se na dugotrajna i kratkotrajnu imovinu.¹⁶

Kratkotrajna imovina – je onaj dio ukupne imovine za koju se očekuje da će se pretvoriti u novčani oblik u vremenu kraćem od jedne godine. Naziva se još i „obrtna imovina“ jer se obrće, odnosno kruži tijekom odvijanja poslovnog proces u poduzeću.¹⁷

¹⁵ Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 140, str. 49 - 52

¹⁶ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, t.1.6., Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86

¹⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 55

Slika 3: Oblici kratkotrajne imovine

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 56

Zalihe predstavljaju materijalni oblik tekuće imovine. Kao najčešći pojavni oblici zaliha pojavljuju se zalihe sirovina i materijala, zaliha proizvodnje, nedovršenih proizvoda, zalihe gotovih proizvoda i zalihe trgovačke robe.

Potraživanja za koja se očekuje da će biti naplaćena u kraćem roku obično su potraživanja od kupaca za prodane proizvode, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za dane predujmove, potraživanja od države za poreze i sl.

Financijska imovina predstavlja plasmane novca na rok kraći od jedne godine. Plasman novca kao kratkotrajna financijska imovina najčešće se ostvaruje davanjem kredita drugima poduzećima te kupnjom kratkoročnih vrijednosnih papira.

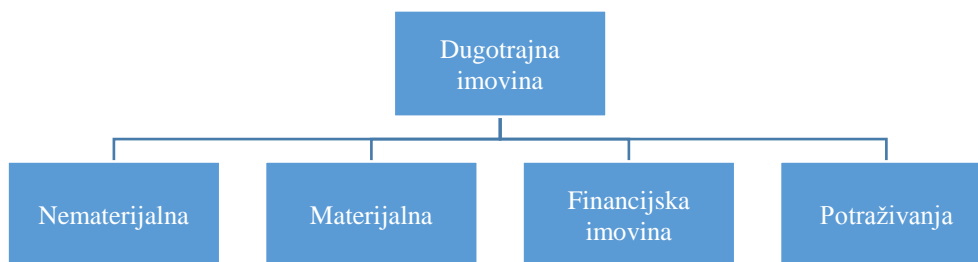
Novac je uvijek tekuća ili kratkotrajna imovina. U tu skupinu ulazi gotovina u blagajni, novac na žiro računu, na deviznom računu, izdvojena novčana sredstva za isplatu čekova i akreditiva, kao i sva ostala sredstva na novčanim računima u banci.¹⁸

Dugotrajna imovina - predstavlja onu imovinu koja se teže pretvara u novac. To je imovina čiji je vijek upotrebe duži od jedne godine. Nabavljena je da bi služila u proizvodnom procesu tvrtke kroz duže razdoblje. Njena se nabavna vrijednost tijekom pretpostavljenog korisnog vijeka trajanja prenosi na troškove preko amortizacije.¹⁹

¹⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 56

¹⁹ Bolfek, B., Stanić, M., & Tokić, M. (2011): Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja. Oeconomica Jadertina, str. 78

Slika 4: Oblici dugotrajne imovine

Izvor: Izrada autora prema K. Žager, I. Mamić Saćer, S. Sever, L. Žager. (2008) Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 57

Nematerijalna imovina nema materijalni, dodirljivi oblik, ali od nje poduzeće očekuje neku ekonomsku korist. To su specifična ulaganja, kao npr. izdaci za istraživanje i razvoj, patenti, licencije, koncesije, zaštitni znak, goodwill i sl.

Materijalna imovina je dio imovine koji ima materijalni, tj. fizički oblik koji se ne mijenja tijekom korisnog vijeka uporabe. To su zgrade, oprema, postrojenja, transportna sredstva, pogonski i poslovni inventar, krupni alat i sl.

Financijska imovina je oblik imovine koji nastaje ulaganjem slobodnih novčanih sredstava na rok dulji od jedne godine. Najčešći oblici se pojavljuju prilikom ulaganja novca u dugoročne vrijednosne papire te posuđivanjem novca, odnosno davanjem kredita drugim poslovnim subjektima.

Potraživanja u okviru dugotrajne imovine uglavnom se odnose na potraživanja od kupca za prodanu robu na kredit dulji od jedne godine te na potraživanja od povezanih poduzeća. Potraživanja predstavljaju imovinu u obliku prava, tj. nalaze se u prijelaznom obliku između stvari i novca.²⁰

²⁰ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 43

2.3.2. Račun dobiti i gubitka

Za razliku od bilance koja prikazuje finansijski položaj poduzeća na određeni dan, **račun dobiti i gubitka** prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom vremenskom razdoblju sa stajališta **prihoda** i **rashoda** i njihovih razlika **dobit** ili **gubitak**.²¹ U računu dobiti i gubitka se posebno prate prihodi, rashodi i dobit ili gubitak iz redovitih aktivnosti, a posebno prihodi, rashodi i dobit ili gubitak iz neredovitih (izvanrednih) aktivnosti poduzeća.

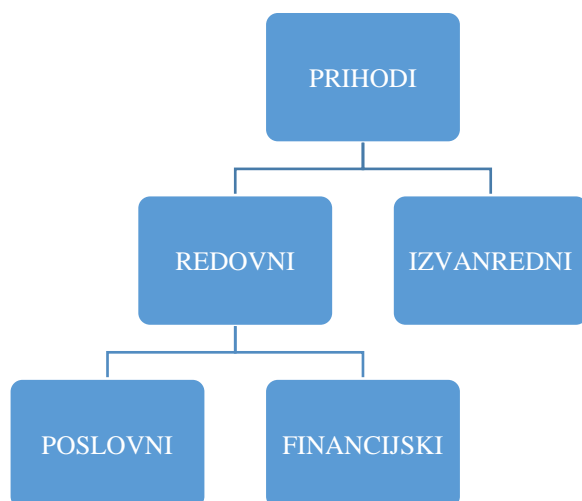
Kod utvrđivanja finansijskog rezultata važne su sljedeće relacije:

PRIHODI – RASHODI = FINANCIJSKI REZULTAT

PRIHODI > RASHODI = DOBIT

RASHODI > PRIHODI = GUBITAK

PRIHODI - je povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje kapitala, osim onog u svezi s uplatom od strane sudionika u kapitalu.²²

Slika 5: Vrste prihoda

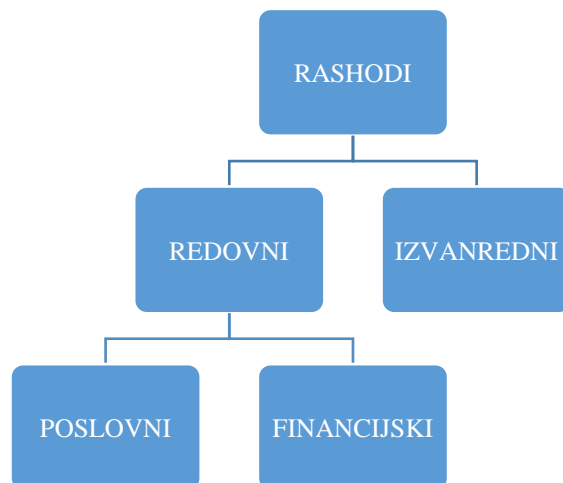
Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, str. 55

²¹ Vujević, I., (2003): Finansijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 102

²² Narodne novine (2015): Hrvatski standardi finansijskog izvještavanja, t.1.4., Narodne novine d.d., Zagreb, br.

Redovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda, odnosno njihovom realizacijom na tržištu. Redovni prihodi mogu nastati i prodajom trgovačke robe ili pružanjem usluga, ovisno o tome koja je priroda poslovanja nekog poslovnog subjekta. To su zapravo **poslovni prihodi** koji se najčešće pojavljuju, gotovo svakodnevno, i u strukturi prihoda čine najznačajniji dio. **Financijski prihodi** ulaze u skupinu redovnih prihoda, a rezultat su ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava. Višak novca poduzeće može uložiti u dionice, obveznice itd., ili može jednostavno posuditi novac onome kome je trenutno potreban. **Izvanredni prihodi** ne pojavljuju se redovito, pa se stoga ne mogu ni planirati ni predvidjeti.

RASHODI - su smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili smanjenja imovine ili stvaranja obveza što ima za posljedicu smanjenje kapitala, osim ovog u svezi s raspodjelom sudionicima u kapitalu.²³

Slika 6: Vrste rashoda

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 56

Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Čine ih troškovi sadržani u prodanim proizvodima te ostali troškovi razdoblja, nabavna vrijednost prodane robe i tome slično.

Financijski rashodi ili rashodi financiranja nastaju uglavnom kao posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava. Kao najčešći rashodi pojavljuju se kamate koje poduzeće mora dati kao

²³ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86, t. 1.4

naknadu za korištena tuđa sredstva, negativne tečajne razlike, korekcije vrijednosti financijskih plasmana i tome slično.

Izvanredni rashodi su rashodi koji ne nastaju redovito u poslovanju, teško se predviđaju, ili ipak kao posljedicu imaju smanjenje vrijednosti imovine ili povećanje obveza.²⁴

Tablica 3: Temeljne pozicije Računa dobiti i gubitka

I. POSLOVNI PRIHODI
II. POSLOVNI RASHODI
III. FINANCIJSKI PRIHODI
IV. FINANCIJSKI RASHODI
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESIMA
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVAT
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX. UKUPNI PRIHODI
X. UKUPNI RASHODI
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
XII. POREZ NA DOBIT
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLA

Izvor: Izrada autora prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, NN 95/2016

2.3.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti povezan je sa računom dobiti i gubitka te predstavlja drugi dio ukupne sveobuhvatne dobiti poduzeća.

Stavke ostale sveobuhvatne dobiti uključuju:²⁵

- promjene revalorizacijskih rezervi nastale revalorizacijom materijalne i nematerijalne imovine (MRS 16 i MRS 38),
- revalorizaciju planova definiranih naknada nastalih u tekućoj godini (MRS 19),
- dobitke ili gubitke nastale naknadnim vrednovanjem financijske imovine kao raspoložive za prodaju prema MRS-u 39 nastale u tekućoj godini,
- dobitke ili gubitke proizašle iz prevođenja financijskih izvještaja koji se odnose na inozemno poslovanje prema MRS-u 21 nastale u tekućoj godini,
- dobitke ili gubitke koji se odnose na učinkoviti dio zaštite novčanog toka prema MRS-u 39 nastale u tekućoj godini.

²⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 72

²⁵ Vuko T. (2016): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Temeljni financijski izvještaji, str.24

Sveobuhvatna dobit se dijeli na:

- Dobit ili gubitak kao rezultat aktivnosti menadžmenta- raspodjeljiva dobit
- Ostala sveobuhvatna dobit kao rezultat ekonomskih uvjeta poslovanja – neraspodjeljivi dio

Sastavlja se na jedan od dva slijedeća načina:

1. u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao jedinom izvještaju ili
2. u dvama izvještajima: izvještaju koji predočava sastavne dijelove dobiti ili gubitka (zaseban račun dobiti i gubitka) i drugom izvještaju, koji započinje s dobiti ili gubitkom i predočava sastavne dijelove ostale sveobuhvatne dobiti (izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti)

2.3.4. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku prikazuje izvore pribavljanja i način uporabe novca te je moguće ocijeniti likvidnost pojedinog društva. Izvještaj o novčanom tijeku održava utjecaj odluka o upotrebi i izvorima sredstava, tj. novca kroz izvještajno razdoblje, zbog čega se kao i račun dobiti i gubitka svrstava u dinamičke izvještaje.

Za sastavljanje i prezentiranje izvještaja o novčanom tijeku prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja mjerodavan je Međunarodni računovodstveni standard 7 – Izvještaj o novčanom tijeku. Cilj MRS-a 7 je „osiguranje informacija o povijesnim promjenama novca i novčanih ekvivalenata subjekta putem izvještaja o novčanom tijeku“.²⁶

Analiza novčanih tijekova je korisna:

- pri procjenjivanju mogućnosti poduzeća da stvara novac i novčane ekvivalente
- jer omogućava korisnicima razvijanje modela za procjenu i usporedbu sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova različitih poduzeća

---

²⁶Aljinović Barać, Ž. (2008.): Model procjene uspješnosti tvrtke na temelju pokazatelja novčanog tijeka, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, str. 58.

- jer povećava usporedivost izvještavanja o poslovnoj uspješnosti različitih poduzeća jer eliminira učinke različitih računovodstvenih postupaka za iste transakcije i poslovne događaje.²⁷

Izvještaj o novčanim tokovima treba prezentirati novčane tokove tijekom razdoblja, klasificirane na novčane tokove od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti.

Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti – jesu glavne aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihod i koje u osnovi imaju najznačajniji utjecaj na financijski rezultat poduzeća, dobit ili gubitak.²⁸ Oni su ključni pokazatelji razmjera u kojem je poslovanje poduzeća ostvarilo dodatne novčane tokove za otplate zajma, očuvanje poslovne sposobnosti, plaćanje dividend i ostvarivanje novih ulaganja bez korištenja vanjskih izvora financiranja.

Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti – proizlaze iz aktivnosti stjecanja i otuđivanja dugotrajne imovine i drugih ulaganja, koja nisu novčani ekvivalenti. Oni prikazuju veličinu nastalih izdataka za resurse koji su namijenjeni stvaranju buduće dobiti i novčanih tokova.

Novčani tokovi od financijskih aktivnosti – proizlaze iz aktivnosti koje rezultiraju promjenom veličine i sastava kapitala i zaduživanja poduzeća. Izvještavanje o novčanim tokovima iz ovih aktivnosti je važno jer koristi onima koji osiguravaju kapital poduzeću u predviđanju očekivanja vezanih uz buduće novčane tokove.

Tablica 4: Shema novčanog toka

NETO NOVČANI TOK	
PRIMICI	IZDACI
POSLOVNE AKTIVNOSTI	POSLOVNE AKTIVNOSTI
- prodaja robe, usluga provizije, tantijemi primljene kamate primljene naknade šteta	- isplate dobavljačima, isplate zaposlenima , plaćeni porezi, plaćene premije osiguranja
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
- prodaja dug. Imovine prodaja dionica drugih povrat danih kredita	- kupnja dugotrajne imovine , kupnja dionica, dani krediti
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
- emisija dionica, primljeni krediti	- otkup vlastitih dionica, otplate kredita, isplata dividendi

Izvor: izrada autora prema, Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 70

²⁷ Vuko T. (2016): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Analiza novčanih tokova, str.2

²⁸ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 68, 69

Sam izvještaj o novčanom toku sistematiziran na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti može biti sastavljen na osnovi:

- 1. direktne metode ili**
- 2. indirektne metode**

Direktna metoda – predstavlja bruto princip prikazivanja novčanih primitaka i izdataka ostvarenih u obračunskom razdoblju. Objavljuju se glavne skupine bruto novčanih primitaka i izdataka te rezultat u neto iznosu.

Indirektna metoda – dobit ili gubitak se usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode, sva razgraničenja ili obračunske iznose proteklih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata, te za pozicije prihoda ili rashoda koje su vezane za investicijske ili financijske novčane tokove.

2.3.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala sadržava promjene svih komponenti kapitala između dva datuma bilance. Promjene glavnice subjekta između dva datuma bilance odražavaju povećanje ili smanjenje neto imovine tijekom toga razdoblja.

Prema MRS-u 1 u ovome se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:²⁹

- a) dobit ili gubitak razdoblja,
- b) sve stavke prihoda ili rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos,
- c) učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka,
- d) dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi,
- e) iznos zadržane dobiti (ili gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja,
- f) usklađivanja (promjene) svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Kapital poduzeća sastoji se od uloženog kapitala i zarađenog kapitala te se ukupni kapital raščlanjuje na šest podpozicija. To su:³⁰

---

²⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 87

- I. UPISANI KAPITAL
- II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
- III. REVALORIZACIJSKA REZERVA
- IV. REZERVE:
  - 1. zakonske rezerve
  - 2. rezerve za vlastite dionice
  - 3. statutarne rezerve
  - 4. ostale rezerve
- V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
- VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

Najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos dividendi kao što je prikazano sljedećim izrazom:

$$\begin{array}{c}
 \text{Zadržana dobit na početku razdoblja} \\
 + \text{neto dobit tekućeg razdoblja} \\
 \hline
 = \text{Ukupan iznos sredstava za raspodjelu} \\
 \text{Dividende} \\
 = \text{Zadržana dobit na kraju razdoblja}
 \end{array}$$

Slika 7: Prikaz promjena iz zadržane dobiti

Izvor: Izrada autora

---

³⁰ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 65

2.3.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednosti i obilježja nekih pozicija u tim izvještajima. U bilješkama trebaju biti prikazane metode procjene bilančnih pozicija, eventualna odstupanja od postavljenih metoda s razlozima odstupanja i kvantifikacijom učinaka tih odstupanja. Osim toga, može se prikazati pregled obveza s rokom dospjeća dužim od 5 godina, prosječan broj zaposlenih, broj i nominalna vrijednost izdanih dionica po vrstama i čitav niz korisnih informacija.

Bilješke trebaju sadržavati sve one informacije koje se direktno ne vide iz temeljnih izvještaja, a nužne su za njihovo razumijevanje i ocjenu poslovanja, Sastavljanje i prezentiranje dodatnih informacija u formi bilješki pridonosi kvaliteti i upotrebljivosti računovodstvenih informacija.

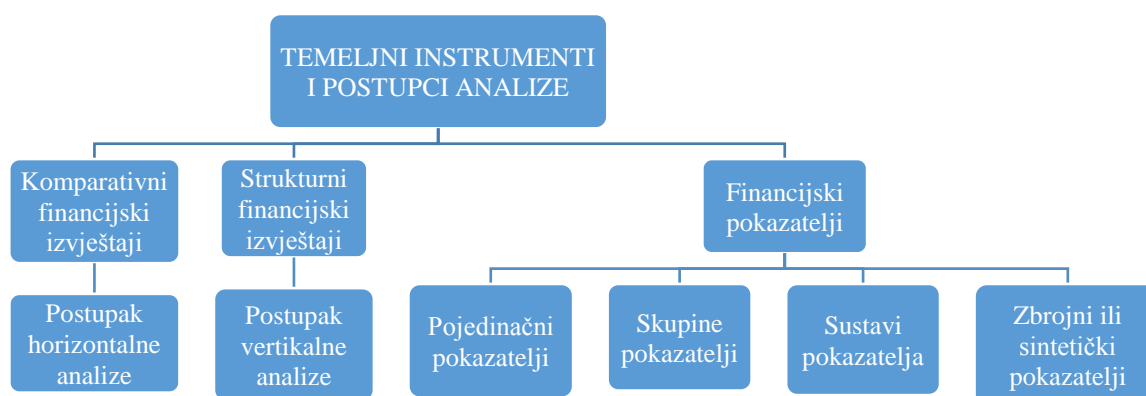
Bilješkama uz financijske izvještaje posvećena je značajna pažnja i u Međunarodnim računovodstvenim standardima. U MRS-u 1 – Prezentiranje financijskih izvještaja detaljnije je regulirana struktura bilješki te njihov sadržaj, s posebnim osvrtom na obrazloženje primijenjenih računovodstvenih politika.

3. INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U ovom poglavlju će biti prikazana temeljna klasifikacija instrumenta i postupaka za analizu financijskih izvještaja. Detaljno će se analizirati horizontalna i vertikalna analiza kao i analiza pomoću pokazatelja te njihove skupine.

3.1. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka

U procesu analize financijskih izvještaja moguće je koristiti se čitavim nizom različitih postupaka, koji su utemeljeni u raščlanjivanju i uspoređivanju.

Slika 8: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: Izrada autora prema, Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 168

Komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize mogu se razmatrati u kontekstu uspoređivanja. Horizontalnom analizom nastoje se uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Na temelju uočavanja tih promjena prosuđuje se kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja promatranog poduzeća.

Strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize mogu se razmatrati u kontekstu raščlanjivanja. Vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja.³¹

3.2. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza predstavlja analizu financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija.

$$\text{Postotna promjena} = \frac{\text{Stanje u tekućem razdoblju} - \text{Stanje u baznom razdoblju}}{\text{Stanje u baznom razdoblju}} * 100 \quad (1)$$

Najveći problemi horizontalne analize jesu: inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočenja izvješća, promjene u politici bilanciranja i sve ostale promjene koje izvješća čine neusporedivim. U takvim slučajevima se izvješća prije uspoređivanja moraju uskladiti, a ako to nije moguće, treba uskladiti samo bitne stavke ili bitne pokazatelje performanse te ih onda usporediti.³²

3.3. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Pod vertikalnom analizom podrazumijeva se najčešće analiza koja omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja te se ona temelji na strukturnim financijskim izvještajima. U bilanci se obično aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, a sve ostale pozicije razmatraju se u odnosu prema ukupnoj aktivni ili pasivi. Suprotno tome, računu dobiti i gubitka obično se prihodi od prodaje izjednačavaju sa 100, i sve ostale pozicije razmatraju se u strukturi prihoda od prodaje.³³

---

³¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 224

³² Belak, V., (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 93

³³ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 178

$$\% \text{ udio} = \frac{\text{Vrijednost pojedine stavke aktive (pasive)}}{\text{Ukupna vrijednost aktive (pasive)}} * 100 \quad (2)$$

Iz usporednog izvješća za vertikalnu analizu bilančnih pozicija može se uočiti kako se kreću odnosi među pozicijama tijekom vremena. Ti bilančni odnosi odraz su politike poslovanja i politike investiranja.³⁴

3.4. Analiza pomoću pokazatelja

Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom. Pokazatelje obično promatramo kao nositelje informacija koje su potrebne za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća.

Analiza putem financijskih pokazatelja koristan je alat pri procjeni performansi i financijskog zdravlja poduzeća. Financijski pokazatelji najčešće se računaju stavljanjem u omjer stavki iz financijskih izvještaja, a zatim se koriste u analizi trendova ili se uspoređuju s pokazateljima konkurentskih poduzeća ili prosjeka industrije.

Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u dvije skupine:

- 1) Pokazatelji sigurnosti poslovanja tj. pokazatelji koji opisuju financijski položaj poduzeća (vezani uz bilancu): pokazatelji likvidnosti i pokazatelji zaduženosti.
  - 2) Pokazatelji uspješnosti poslovanja (vezani uz račun dobiti i gubitka): pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.
- Pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.

Klasifikacija financijskih pokazatelja:³⁵

1. Pokazatelji likvidnosti
2. Pokazatelji zaduženosti
3. Pokazatelji aktivnosti
4. Pokazatelji ekonomičnosti
5. Pokazatelji profitabilnosti
6. Pokazatelji investiranja

³⁴ Belak, V., (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 96

³⁵ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 244

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza. Likvidnost je zapravo sposobnost poduzeća da svojim prihodima podmiruje svoje obveze u određenom vremenskom razdoblju.³⁶ Pokazatelji likvidnosti računaju se na temelju podataka iz bilance.

Tablica 5: Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 248

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze iz najlikvidnijih sredstava, odnosno novca. Kod ovog pokazatelja treba biti posebno oprezan, je u slučaju da je na dan provjere uplaćena velika svota novca, može se doći do zaključka da poduzeće nema problema s likvidnošću, što nužno ne mora biti točno.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje u kojem su stupnju kratkoročne obveze pokrivena kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe, odnosno pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze upotrebom svoje najlikvidnije imovine. Da bi ovaj pokazatelj bio zadovoljen, potrebno je da on iznosi 1 ili više od 1, što znači da bi poduzeće trebalo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza.

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokrivena kratkotrajnom imovinom. Da bi poduzeće održavalo adekvatnu razinu tekuće likvidnosti ovaj koeficijent bi trebao biti veći od dva, i to iz razloga što postoje rizici unovčavanja kratkotrajne imovine.

³⁶ Grubišić, D. (2004.): Poslovna ekonomija, Ekonomski fakultet Split, str. 130.

Koeficijent financijske stabilnosti stavlja u omjer dugotrajnu imovinu i kapital uvećan za dugoročne obveze. Pokazuje koliki se dio dugotrajne imovine financirao iz dugoročnih izvora. Trebao bi biti manji od 1, jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz dugoročnih izvora. Što je vrijednost pokazatelja manja, to je veća njega financijska stabilnost i likvidnost.

3.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Zbog statičkog karaktera bilance ti pokazatelji nazivaju se još i pokazateljima statičke zaduženosti. Oni pokazuju strukturu kapitala poduzeća na određeni dan (datum bilance). Pod strukturom kapitala podrazumijeva se odnos vlastitog kapitala (glavnice) i tuđeg kapitala (obveza).³⁷

Tablica 6: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str.251

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se imovine financiralo iz tuđih izvora, dok koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financiralo iz vlastitih izvora. Poželjno je da je udio kapitala u izvorima sredstava 50%, što upućuje na to da poduzetnik nije prekomjerno zadužen.

Koeficijent financiranja stavlja u odnos dug i glavnice. Ukoliko je ovaj pokazatelj veći od jedan, znači da poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu.

Pokriće troškova kamata pokazuje koliko su puta kamate pokrivena ostvarenim iznosom dobiti prije poreza i kamata. Što je pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto.

³⁷ Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 185

Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Te kod faktora zaduženosti manji faktor zaduženosti znači manju zaduženost.

Stupnjevi pokrića I i II računaju se na temelju podataka iz bilance. Kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Kod stupnja pokrića II može se istaknuti da njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održavanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.

3.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti poznati pod nazivom koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Pokazatelji aktivnosti se računaju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka.

Tablica 7: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja
Koeficijent obrta zaliha	Troškovi za prodano	Zalihe
Dani vezivanja zaliha	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta zaliha

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 252

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda poduzeće ostvari na jednu novčanu jedinicu imovine. Ovaj pokazatelj odražava upravljanje potraživanjima (kroz prosječno vrijeme naplate), zalihamo (kroz pokazatelj obrtaja), dugotrajnom imovinom (kroz pokazatelj obrta dugotrajne imovine). Poželjna je što veća vrijednost pokazatelja.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda stvara jedna novčana jedinica kratkotrajne imovine. Poželjna je što veća vrijednost pokazatelja.

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda od prodaje stvara jedna novčana jedinica od potraživanja, dok trajanje naplate potraživanja pokazuje vrijeme potrebno da poduzeće naplati svoja potraživanja.

3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ovi pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Tablica 8: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 252

Ekonomičnost ukupnog poslovanja pokazuje koliko se jedinica prihoda ostvaruje na jednu jedinicu rashoda. Ekonomičnost prodaje pokazuje koliko se jedinica prihoda od prodaje ostvaruje na jednu jedinicu rashoda od prodaje. Ekonomičnost financiranja pokazuje koliko se novčanih jedinica ostvaruje na jednu novčanu jedinicu financijskih rashoda. Poželjno je da navedeni pokazatelji budu što veći, a barem veći od 1.

3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju koliko poduzeće ostvari profita na svaku novčanu jedinicu prodanih proizvoda ili usluga. Profitabilnost se može mjeriti u odnosu na obujam prodaje (bruto i neto profitna marža), i u odnosu na ulaganja (profitabilnost imovine i profitabilnost vlastitog kapitala), a izražava se u postotku. Niska profitabilnost upućuje na propast tvrtke u budućnosti.³⁸

³⁸ Vidučić, Lj. (2008): Financijski menadžment, RRIIF-plus d.o.o., str. 391

Tablica 9: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihod
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	Neto dobit	Vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 253

Marža profita govori o profitabilnosti poslovanja, odnosno pokazuje koliko poduzeće zarađuje u odnosu na ostvareni promet (prihod). Ako se usporede bruto marža profita i neto marža profita, tada usporedba govori o tome koliko relativno u odnosu na ostvareni ukupni prihod iznosi porezno opterećenje.

Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikuje se neto i bruto rentabilnost. Razlika između ova dva pokazatelja ukazuje na relativno porezno opterećenje u odnosu na ukupnu imovinu.

3.4.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Pružaju dioničarima i potencijalnim dioničarima informacije o efektima ulaganja u redovne dionice dioničkog društva. Osnovni cilj ovih pokazatelja je procjena uspješnosti tvrtke u terminima potencijala isplate dividendi i vrijednosti dionica na tržištu.³⁹

Tablica 10: Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici (DPS)	Dio neto dobiti za dividende	Broj dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	Dividenda po dionici (DPS)	Dobit po dionici (EPS)
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	Tržišna cijena dionice (PPS)	Dobit po dionici (EPS)
Ukupna rentabilnost dionice	Dobit po dionici (EPS)	Tržišna cijena dionice (PPS)
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici (DPS)	Tržišna cijena dionice (PPS)

Izvor: Izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 254

³⁹ Vujević, I., (2003): Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 137

Dobit po dionici i dividenda po dionici iskazuju se u novčanim jedinicama, tj. pokazuju koliko se npr. kuna dobiti ili dividende ostvari po jednoj jedinici. Dobit po dionici je veća od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava.

Najznačajniji pokazatelji investiranja su pokazatelji rentabilnosti dionice. Razlikuje se ukupna i dividendna rentabilnost dionice. To su pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala. U normalnim situacijama ukupna rentabilnost veća je od dividendne rentabilnosti. Obrnuti slučaj moguć je samo ako se dividende isplaćuju iz zadržane dobiti kumulirane u prethodnim obračunskim razdobljima. Ovi se pokazatelji uobičajeno izražavaju u postotku.

3.5. Sustavi pokazatelja

Pod sustavom ili sistemom pokazatelja podrazumijeva se: „ izbor odgovarajućih pokazatelja, odgovarajući način njihovog povezivanja, odgovarajuća zavisnost i sveukupna zavisnost pojedinih pokazatelja i njihovog povezivanja s ciljem što boljeg detektiranja financijskog stanja u nekom poduzeću i davanja što boljih smjernica za uspješno poslovanje“.⁴⁰

Razlikuju se:

1. Deduktivni sustav pokazatelja
2. Induktivni sustav pokazatelja

Deduktivni pokazatelji – rezultat su logičko – deduktivnog pristupa, tj. polaze od vršnog pokazatelja (najviši cilj poslovanja) koji su nadograđuje s većim ili manjim brojem pomoćnih pokazatelja koji preciziraju sadržaj vršnog pokazatelja. Deduktivni sustavi pokazatelja formiraju se u obliku piramide.⁴¹

Najpoznatiji deduktivni sustav pokazatelja je Du Pont sustav pokazatelja. Tradicionalni Du Pont sustav pokazatelja razvijen je 1919. godine za potrebe analize poslovanja američke kompanije Du Pont de Nemours & Co. Kao vršni (glavni) pokazatelji obično se uzimaju povrat na glavnici (ROE) i povrat na ukupnu imovinu (ROA) koji održavaju cilj rada i poslovanja poduzeća.⁴²

---

⁴⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, Str. 264

⁴¹ Vuko, T., (2016/2017): Analiza financijskih izvješća, materijali s predavanja, Sustavi pokazatelja, Ekonomski fakultet Split, str. 1

⁴² Vuko, T., (2016/2017): Analiza financijskih izvješća, materijali s predavanja, Sustavi pokazatelja, Ekonomski fakultet Split, str.

Induktivni pokazatelji – rezultat su empirijsko – induktivnog pristupa i temelje se na matematičko – statističkim metodama. Podloga za izgradnju modela su višegodišnji podatci o poslovanju većeg broja poduzeća na osnovu kojih se uz pomoć matematičko – statističkih metoda odabiru oni pokazatelji koji najbolje zadovoljavaju kriterije postavljene ciljem analize.

Dvije su mogućnosti formiranja ovih pokazatelja:⁴³

1. Iskaz pomoću vrijednosti više različitih usporedno promatranih pokazatelja
2. Iskaz u objedinjenom značaju svih upotrijebljenih pokazatelja ili iskaz u nekoj svodnoj ponderiranoj vrijednosti

3.6. Analiza smjerova kretanja performanse

Analiza smjerova kretanja performanse (koja se često naziva i analiza indeksa) pokazuje kretanje performanse izraženo u postocima u odnosu na neku baznu veličinu koja se označava sa 100%. Ona se najčešće upotrebljava za analizu smjerova kretanja performanse usporedbom više godina. Prema tome, podaci za više godina dijele se s podatkom iz bazne godine te se na taj način dobiva postotni odnos performanse određene godine s baznom godinom.⁴⁴

Grafički prikaz kretanja pokazatelja performansi daje menadžerima podlogu za predviđanje budućeg kretanja performanse. Analiza trendova postotnog kretanja pokazatelja performanse može se primijeniti i na ostale pozicije u financijskim izvještajima. Na primjer, trend pada prodaje uz trend porasta zaliha trgovačke robe ukazivao bi na nepovoljna kretanja u plasmanu robe, što bi zahtijevalo ispitivanje uzroka takvog stanja i poduzimanje menadžerskih aktivnosti da se tako nepovoljan trend zaustavi i promijeni svoj tijek.⁴⁵

---

⁴³ Vuko, T., (2016/2017): Analiza financijskih izvješća, materijali s predavanja, Sustavi pokazatelja, Ekonomski fakultet Split, str. 2

⁴⁴ Vujević, I., (2003): Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 130

⁴⁵ Belak, V., (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 99

4. ANALIZA SMJEROVA KRETANJA PERFORMANSE ZRAČNE LUKE SPLIT

U ovom poglavlju će se prikazati osnovne informacije o zračnoj luci Split te analiza bilance i računa dobiti i gubitka prema horizontalnoj analizi. Vremenska razdoblja koja će biti analizirana su od 2012. do 2015. godine.

4.1. Općenito o Zračnoj luci Split

Zračna luka Split jedna je od devet zračnih luka u Hrvatskoj. Nalazi se na predjelu Resnik zapadno od Kaštel Štafilića, udaljena 6 km od Trogira i 25 km od Splita.

Zračna luka Split otvorena je 25. studenog 1966. godine. Iz godine u godinu rastao joj je broj putnika. Taj je rast zaustavljen 1988. zbog gospodarske krize. U rujnu 1991. zatvorena je zbog rata, a u travnju 1992. opet je otvorena.

Temeljni kapital društva: 385.300.000,00 kn – plaćen u cijelosti

Uprava: mr.sc. Lukša Novak, direktor

Vizija Zračne luke Split je postati najuspješnija zračna luka u ovom dijelu Europe i da usluge koje se pružaju budu najvišeg stupnja kvalitete na zadovoljstvo putnika i zrakoplovnih kompanija s jedne strane i s druge strane svoju uspješnost dokazati efikasnim poslovanjem.

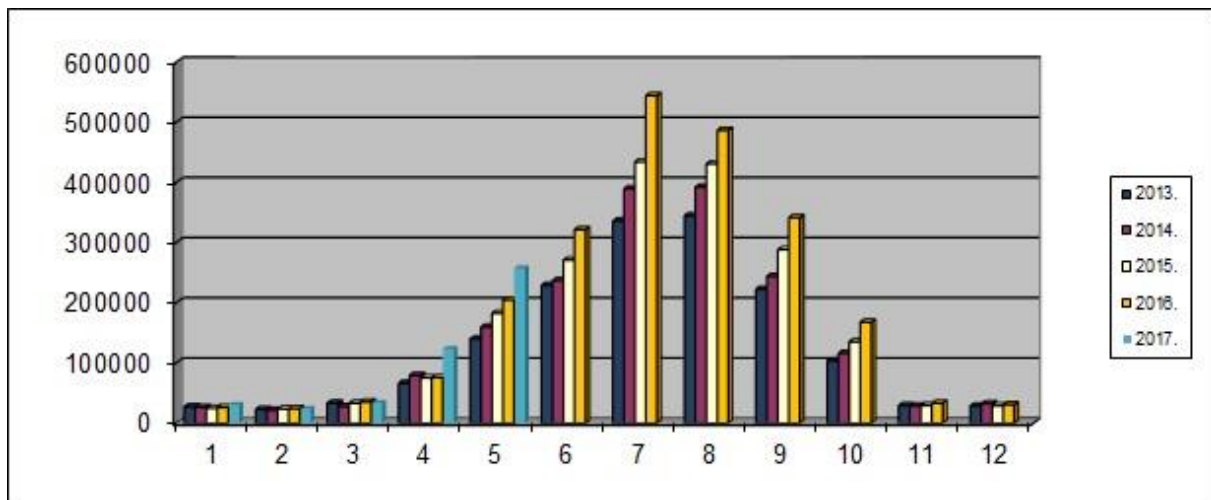
Zračna luka Split želi biti uzor pažljivog i odgovornog odnosa prema korisnicima, društvenoj zajednici, zaposlenicima i okolišu, a isto tako želi da infrastrukturni objekt kojem gospodari bude pojam sigurnosti i kvalitete u Hrvatskoj i regiji.

Misija Zračne luke Split je stvoriti pretpostavke za sigurno i redovito odvijanje zračnog prometa uz kontinuirano povećanje kvalitete usluga i zadovoljstva korisnika.

Usklađenošću s međunarodnim standardima te stručnošću i profesionalizmom svih zaposlenih pridonijeti gospodarskom i prometnom razvitku Republike Hrvatske, njegujući status sigurne zračne luke.⁴⁶

---

⁴⁶ <http://www.split-airport.hr/index.php?lang=hr> (20.06.2017)

Grafikon 1: Ukupni broj putnika u razdoblju od 2013. - 2017. – mjesečno

Izvor: Zračna luka Split, http://www.split-airport.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=160&Itemid=115&lang=hr (20.06.2017)

Ovaj grafički prikaz nam prikazuje kretanje putnika u Zračnoj luci Split kroz 5 godina, mjesečni prikaz. Tako je iz grafa vidljivo da je najviše putnika kroz sve godine u sezoni tj. od 6 do 9 mjeseca a najprometniji je 7 i 8 mjesec.

Najslabija godina je vidljivo 2013. godina a najbolja prema raspoložim podacima je 2016. godina. U 2016. godini u 7 mjesecu ima i do 550 000 putnika prati je 2015. godina ona je imala 410 000 pa 2014. godina koja ima 380 000 te 2013 godina sa 310 000 putnika.

Vidljivo je da je najlošiji promet zimi tj. od 10 do 5 mjeseca. Među najlošijim mjesecima su 12,1,2 i 3 mjesec. Gdje prosječni broj putnika u svakoj godini je oko 100 000 kako prikazuje grafikon.

4.2. Horizontalna analiza

Tablica 11 : Bilanca Zračne luke Split za razdoblja 2013. - 2016. godine (iznos u 000 kn)

NAZIV POZICIJE	2013	2014	2015	2016
1	3	4	3	4
AKTIVA				
1. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL				
2. DUGOTRAJNA IMOVINA	396.584	389.568	383.045	395.570
2.1. Nematerijalna imovina	672	287	264	383
2.1.1. Izdaci za razvoj				
2.1.2. Koncesije, patenti, licence, softver i ostala prava	633	254	228	632
2.1.3. Goodwill				
2.1.4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine				
2.1.5. Nematerijalna imovina u pripremi			9	
2.1.6. Ostala nematerijalna imovina	39	33	27	21
2.2. Materijalna imovina	395.236	388.654	382.216	394.681
2.2.1. Zemljište	160.413	160.413	211.202	215.847
2.2.2. Građevinski objekti	162.837	154.743	148.164	140.505
2.2.3. Postrojenja i opreme	8.284	7.501	7.073	8.273
2.2.4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	10.836	11.341	10.452	9.631
2.2.5. Biološka imovina				
2.2.6. Predujmovi za materijalnu imovinu		5	62	50
2.2.7. Materijalna u pripremi	52.796	54.581	5.193	20.305
2.2.8. Ostala materijalna imovina	70	70	70	70
2.2.9. Ulaganje u nekretnine				
2.3. Dugotrajna financijska imovina	676	627	565	506
2.3.1. Udjeli kod povezanih poduzetnika				
2.3.2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
2.3.3. Sudjelujući interesi				
2.3.4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
2.3.5. ulaganje u vrijednosne papire				
2.3.6. Dani zajmovi, depoziti i slično	676	627	565	506
2.3.7. Ostala dugotrajna financijska imovina				
2.3.8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
2.4. Potraživanja				
2.4.1. Potraživanja od povezanih poduzetnika				

2.4.2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit				
2.4.3. Ostala potraživanja				
2.5. Odgođena porezna imovina				
3. KRATKOTRAJNA IMOVINA	218.897	273.614	357.190	437.410
3.1. Zalihe	5.808	10.015	8.035	7.922
3.1.1. Sirovine i materijal	4.034	4.348	4.390	4.599
3.1.2. Proizvodnja u tijeku				
3.1.3. Gotovi proizvodi				
3.1.4. Trgovačka roba	1.774	5.667	3.645	3.323
3.1.5. Predujmovi za zalihe				
3.1.6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji				
3.1.7. Biološka imovina				
3.2. Potraživanja	49.370	54.510	56.637	55.117
3.2.1. Potraživanja od povezanih poduzeća				
3.2.2. Potraživanja od kupaca	42.579	43.603	44.186	41.339
3.2.3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika				
3.2.4. Potraživanja od zaposlenih i članova poduzetnika	17	84	149	124
3.2.5. Potraživanja od države i drugih institucija	4.879	9.371	9.936	11.780
3.2.6. Ostala potraživanja	1.895	1.452	2.366	1.874
3.3. Kratkotrajna financijska imovina	123.644	171.335	228.572	236.755
3.3.1. Udjeli kod u pov. Poduzetnika				
3.3.2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
3.3.3. Sudjelujući interesi				
3.3.4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
3.3.5. Ulaganje u vrijednosne papire				
3.3.6. Dani zajmovi, depoziti i slično	123.644	171.335	228.572	236.755
3.3.7. Ostala financijska imovina				
3.4. Novac u banci i blagajni	40.075	37.754	63.946	137.616
4. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	49	48	51	129
5. UKUPNA AKTIVA	615.530	663.230	740.286	833.109
6. IZVANBILAČNI ZAPISI				
PASIVA				
1. KAPITAL I REZERVE	545.530	609.203	689.990	758.387
1.1. Temeljni (upisani) kapital	275.500	322.200	385.300	385.300
1.2. Kapitalne rezerve				
1.3. Rezerve iz dobiti	207.056	206.117	206.003	251.269
1.3.1. Zakonske rezerve				
1.3.2. Rezerve za vlastite				
1.3.3. Vlastite dionice i udjeli				
1.3.4. Statutarne rezerve				
1.3.5. Ostale rezerve	207.056	206.117	206.003	251.269
1.4. Revalorizacijske rezerve				
1.5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak				

1.5.1. Zadržana dobit				
1.5.2. Preneseni gubitak				
1.6. Dobit ili gubitak poslovne godine	62.974	80.886	98.687	121.818
1.6.1. Dobit poslovne godine	62.974	80.886	98.687	121.818
1.6.2. Gubitak poslovne godine				
1.7. Manjinski interes				
2. REZERVIRANJE	2.423	2.266	4.688	4.717
2.1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i sl	2.423	2.266	4.688	4.717
2.2. Rezerviranja za porezne obveze				
2.3. Druga rezerviranja				
3. DUGOROČNE OBVEZE	26.558	6.309	0	0
3.1. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
3.2. Obveze za zajmove, depoziti i sl.	12.434	6.309	0	0
3.3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
3.4. Obveze za predujmove				
3.5. Obveze prema dobavljačima	14.124			
3.6. Obveze po vrijednosnim papirima				
3.7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
3.8. Ostale dugoročne obveze				
3.9. Odgođena porezna obveza				
4. KRATKOROČNE OBVEZE	26.304	31.883	33.089	58.174
4.1. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
4.2. Obveze za zajmove, depozite i sl				
4.3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
4.4. Obveze za predujmove	3.083	3.339	5.665	6.997
4.5. Obveze prema dobavljačima	12.953	15.793	16.968	17.112
4.6. Obveze prema vrijednosnim papirima				
4.7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
4.8. Obveze prema zaposlenicima	4.545	4.808	5.069	5.224
4.9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	5.582	7.779	5.265	6.421
4.10. Obveze s osnova udjela u rezultatu				22.328
4.11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji				
4.12. Ostale kratkoročne obveze	141	164	122	92
5. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	14.715	13.569	12.519	11.831
6. UKUPNA PASIVA	615.530	663.230	740.286	833.109
7. IZVANBILANČNI ZAPISI				

Izvor: Izrada autora prema <http://www.mfin.hr/hr/financijska-izvjesca-javna-poduzeca>

Tablica 12: Horizontalna analiza bilance (Apsolutne i relativne promjene) za razdoblja 2013. – 2016.

Naziv pozicije	APSOLUTNE PROMJENE (u odnosu na 2013. godinu, iznos u 000)				STOPE PROMJENE % (u odnosu na 2013. godinu)			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL								
2. DUGOTRAJNA IMOVINA	0	-7.016	-13.539	-1.014	0	-1,77	-3,41	-0,26
2.1. Nematerijalna imovina	0	-385	-408	-289	0	-57,29	-60,71	-43,01
2.1.1. Izdaci za razvoj								
2.1.2. Koncesije, patenti, licence, softver i ostala prava	0	-379	-405	-1	0	-60	-64	-0,16
2.1.3. Goodwill								
2.1.4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine								
2.1.5. Nematerijalna imovina u pripremi	0	0	9	0				
2.1.6. Ostala nematerijalna imovina	0	-6	-12	-18	0	-15,38	-30,77	-46,15
2.2. Materijalna imovina	0	-6.582	-13.020	-555	0	-1,67	-3,29	-0,14
2.2.1. Zemljište	0	0	50.789	55.434	0	0	31,66	34,56
2.2.2. Građevinski objekti	0	-8.094	-14.673	-22.332	0	-4,97	-9,01	-13,71
2.2.3. Postrojenja i opreme	0	-783	-1.211	-11	0	-9,45	-14,62	-0,13
2.2.4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	0	505	-384	-1.205	0	4,66	-3,54	-11,12
2.2.5. Biološka imovina								
2.2.6. Predujmovi za materijalnu imovinu	0	5	62	50				
2.2.7. Materijalna u pripremi	0	1.785	-47.603	-32.491	0	3,38	-90,16	-61,54
2.2.8. Ostala materijalna imovina	0	0	0	0				
2.2.9. Ulaganje u nekretnine								
2.3. Dugotrajna financijska imovina	0	-49	-111	-170	0	-7,25	-16,42	-25,15
2.3.1. Udjeli kod povezanih poduzetnika								
2.3.2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima								
2.3.3. Sudjelujući interesi								

2.3.4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi								
2.3.5. ulaganje u vrijednosne papire								
2.3.6. Dani zajmovi, depoziti i slično	0	-49	-111	-170	0	-7,25	-16,42	-25,15
2.3.7. Ostala dugotrajna financijska imovina								
2.3.8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela								
2.4. Potraživanja								
2.4.1. Potraživanja od povezanih poduzetnika								
2.4.2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit								
2.4.3. Ostala potraživanja								
2.5. Odgođena porezna imovina								
3. KRATKOTRAJNA IMOVINA	0	54.717	138.293	218.513	0	25	63,18	99,82
3.1. Zalihe	0	4.207	2.227	2.114	0	72,43	38,34	36,40
3.1.1. Sirovine i materijal	0	314	356	565	0	7,78	8,82	14,00
3.1.2. Proizvodnja u tijeku								
3.1.3. Gotovi proizvodi								
3.1.4. Trgovačka roba	0	3.893	1.871	1.549	0	219,48	105,47	87,32
3.1.5. Predujmovi za zalihe								
3.1.6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji								
3.1.7. Biološka imovina								
3.2. Potraživanja	0	5.140	7.267	5.747	0	10,41	14,72	11,64
3.2.1. Potraživanja od povezanih poduzeća								
3.2.2. Potraživanja od kupaca	0	1.024	1.607	-1.240	0	2,40	3,77	-2,91
3.2.3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika								
3.2.4. Potraživanja od zaposlenih i članova poduzetnika	0	67	130	105	0	394,11	764,7	617,64
3.2.5. Potraživanja od države i drugih institucija	0	4.492	5.057	6.901	0	92,06	103,65	141,44
3.2.6. Ostala potraživanja	0	-443	471	-21	0	-23,38	24,85	-1,11
3.3. Kratkotrajna financijska imovina	0	47.691	104.928	113.111	0	38,57	84,86	91,48
3.3.1. Udjeli kod u pov. Poduzetnika								
3.3.2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima								
3.3.3. Sudjelujući interesi								
3.3.4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući								

interesi								
3.3.5. Ulaganje u vrijednosne papire								
3.3.6. Dani zajmovi, depoziti i slično	0	47.691	104.928	113.111	0	38,57	84,86	91,48
3.3.7. Ostala financijska imovina								
3.4. Novac u banci i blagajni	0	-2.321	23.871	97.541	0	-5,79	59,56	243,4
4. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	-1	2	80	0	-2,04	4,08	163,27
5. UKUPNA AKTIVA	0	47.700	124.756	217.579	0	7,75	20,27	35,35
6. IZVANBILAČNI ZAPISI								
PASIVA								
1. KAPITAL I REZERVE	0	63.673	144.460	212.857	0	11,67	26,48	39,02
1.1. Temeljni (upisani) kapital	0	46.700	109.800	109.800	0	16,95	39,85	38,85
1.2. Kapitalne rezerve								
1.3. Rezerve iz dobiti	0	-939	-1.053	44.213	0	-0,45	-0,51	21,35
1.3.1. Zakonske rezerve								
1.3.2. Rezerve za vlastite								
1.3.3. Vlastite dionice i udjeli								
1.3.4. Statutarne rezerve								
1.3.5. Ostale rezerve	0	-939	-1.053	44.213	0	-0,45	-0,51	21,35
1.4. Revalorizacijske rezerve								
1.5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak								
1.5.1. Zadržana dobit								
1.5.2. Preneseni gubitak								
1.6. Dobit ili gubitak poslovne godine	0	17.913	35.714	58.845	0	28,44	56,71	93,44
1.6.1. Dobit poslovne godine	0	17.913	35.714	58.845	0	28,44	56,71	93,44
1.6.2. Gubitak poslovne godine								
1.7. Manjinski interes								
2. REZERVIRANJE	0	-157	2.265	2.294	0	-6,47	93,48	94,67
2.1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i sl	0	-157	2.265	2.294	0	-6,47	93,48	94,67
2.2. Rezerviranja za porezne obveze								
2.3. Druga rezerviranja								
3. DUGOROČNE OBVEZE	0	-20.249			0	-76,24		
3.1. Obveze prema povezanim poduzetnicima								
3.2. Obveze za zajmove, depoziti i sl.	0	-20.249			0	-76,24		
3.3. Obveze prema bankama i drugim								

financijskim institucijama								
3.4. Obveze za predujmove								
3.5. Obveze prema dobavljačima	0	-14.124			0	-100		
3.6. Obveze po vrijednosnim papirima								
3.7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi								
3.8. Ostale dugoročne obveze								
3.9. Odgođena porezna obveza								
4. KRATKOROČNE OBVEZE	0	5.579	6.785	31.870	0	21,21	25,79	121,16
4.1. Obveze prema povezanim poduzetnicima								
4.2. Obveze za zajmove, depozite i sl								
4.3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama								
4.4. Obveze za predujmove	0	256	2.582	3.914	0	8,30	83,75	126,95
4.5. Obveze prema dobavljačima	0	2.840	4.015	4.159	0	21,92	31	32,12
4.6. Obveze prema vrijednosnim papirima								
4.7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi								
4.8. Obveze prema zaposlenicima	0	263	524	679	0	5,79	11,52	14,94
4.9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	0	2.197	-317	839	0	39,36	-5,68	15,03
4.10. Obveze s osnova udjela u rezultatu				22.328				
4.11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji								
4.12. Ostale kratkoročne obveze	0	23	-19	-49	0	16,31	-13,48	-34,75
5. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	-1.146	-2.196	-2.857	0	-7,79	-14,92	-19,14
6. UKUPNA PASIVA	0	47.700	124.756	217.579	0	7,75	20,27	35,35
7. IZVANBILANČNI ZAPISI								

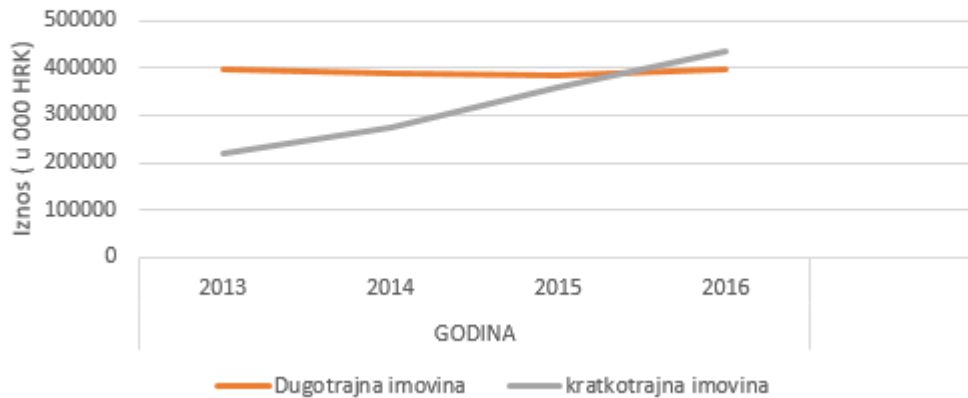
Izvor: izrada autora

Iz tablice je vidljivo da Zračna luka Split d.o.o. bilježi rast ukupne imovine u promatranom razdoblju tj. od 2013. do 2016. godine koja je u 2016. godini porasla za 35,35 % u odnosu na 2013. godinu. Kratkotrajna imovina se u 2016. godini povećala za 99,82 % u odnosu na 2013. godinu, a sa suprotne strane imamo kratkoročne obveze koje su se u 2016. godini povećale za 121,16 %, što znači da se likvidnost društva smanjuje. Kratkotrajna imovina u 2015. godini se povećala za 88,18% u odnosu na 2013. godinu, a kratkoročne obveze su se u 2015. godini povećale za 25,79% što znači da se likvidnost društva povećava. Najveću ulogu u rastu kratkotrajne imovine imaju kratkotrajna financijska imovina koja bilježi najveći rast u 2016. godini za 91,48% u odnosu na 2013. godinu te novac u banci i blagajni koji ima rast u 2016. godini za 243,4%.

Dugotrajna imovina kroz promatrana razdoblja ima male postotne promjene u 2014. godini bilježi pad za 1,77% u odnosu na 2013. godinu, u 2015. godini bilježi pad od 3,41% u odnosu na 2013. godinu te u 2016. godini za 0,26% u odnosu na 2013. godinu. U dugotrajnoj imovini najznačajniji pad bilježi nematerijalna imovina te je najveći bio 2015. godine 60,71% u odnosu na 2013. godinu, te pad u financijskoj imovini te je najveći u 2016. godini 25,15%.

Kapital i rezerve bilježi kontinuirani rast od 2013. do 2016. godine, gdje u 2016. godini apsolutna promjena u odnosu na 2013. godinu iznosi 212.857.000 tj. rast od 39,02%. Kapital i rezerve u 2015. godini imaju rast od 26,48% u odnosu na 2013. godinu te u 2014. godini bilježe rast od 11,67% u odnosu na 2013. godinu. Dobit poslovne godine također bilježi rast te je najveći u 2016. godini i to 93,44%. Kratkoročne obveze kroz promatrano razdoblje rastu te je 2016. godine apsolutna promjena u odnosu na 2013. godinu iznosi 31.870.000 tj. rast za 121,16%. Suprotno kratkoročnim obvezama su dugoročne obveze koje se pojavljuju u 2013. i 2014. godini. Dugoročne obveze su se smanjile u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu i to za 20.249.000 tj. za 76,24%

Odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

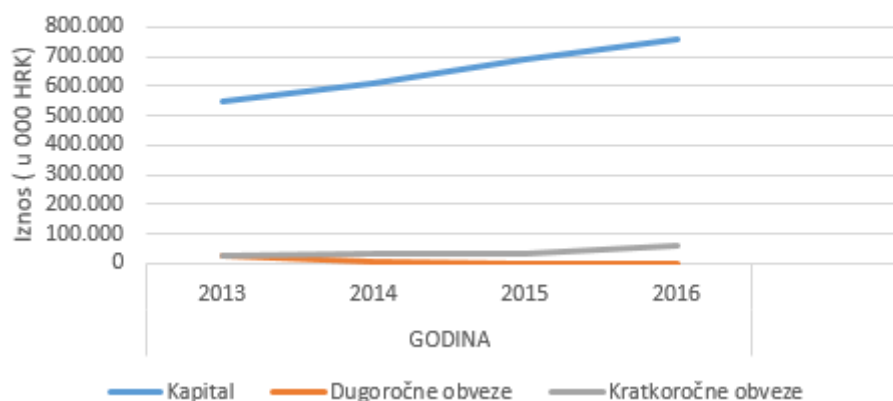

Grafikon 2: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

Izvor: Izrada autora

Grafikon pokazuje udio dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi bilance. Iz grafa je vidljivo da je do 2015. godine dugotrajna imovina imala veći udio nego kratkotrajna imovina što se mijenja sa 2016. godine kada je kratkotrajna imovina veća od dugotrajne imovine. Dugotrajna imovina je najveća bila 2013. godine kada je iznosila 396 584 000, a najmanja je bila 2015. godine kada je iznosila 383 045 000. Kratkotrajna imovina je suprotno od dugotrajne svoj minimum je imala 2013. godine kada je iznosila 218 897 000, a svoj maksimum je ostvarila 2016. godine te iznosi 437 410 000.

Odnos kapitala, dugoročnih i kratkoročnih obveza u pasivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

Graf 3: Odnos kapitala, dugoročnih i kratkoročnih obveza u pasivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

Izvor: Izrada autora

Iz grafikona je vidljivo da najveći udio u pasivi bilance ima kapital koji je kroz cijelo promatrano razdoblje uvjerljivo veći od dugoročnih i kratkoročnih obveza. Najmanji je bio 2013. godine te iznosi 545 530 000, a svoj maksimum ima 2016. godine te iznosi 758 387 000. Dugoročne obveze se javljaju samo prve dvije godine tj. 2013. i 2014. godine te su manje od kratkoročnih obveza te dvije godine. Kratkoročne obveze se pojavljuju kroz cijelo razdoblje te su najmanje 2013. godine te iznose 26 304 000. a najveće su 2016. godine te iznose 58 174 000.

Tablica 13: Račun dobiti i gubitka Zračne luke Split za razdoblja 2013. – 2016. godine (iznos u 000)

NAZIV POZICIJE	2013	2014	2015	2016
1	3	4	3	4
1. POSLOVNI PRIHODI	186.941	214.012	238.969	276.602
1.1 Prihodi od prodaje	185.382	213.068	238.085	275.895
1.2. Ostali poslovni prihodi	1.559	944	884	707
2. POSLOVNI RASHODI				
2.1. Promjene vrijednosti zaliha, proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda				
2.2. Materijalni troškovi	46.336	55.657	61.355	69.797
2.2.1. Troškovi sirovine i materijala	12.027	13.425	14.376	16.430
2.2.2. Troškovi prodane robe	9.775	18.683	19.877	22.944
2.2.3. Ostali vanjski troškovi	24.534	23.549	27.102	30.423
2.3. Troškovi osoblja	55.379	57.463	58.941	61.133
2.3.1. Neto plaće i nadnice	31.878	32.342	33.879	34.952
2.3.2. Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	15.945	16.646	16.162	17.011
2.3.3. Doprinosi iz plaće	7.556	8.475	8.900	9.170
2.4. Amortizacija	11.255	12.257	12.418	12.198
2.5. Ostali troškovi	11.168	7.883	7.660	8.989
2.6. Vrijednosno usklađivanje				134
2.6.1. Dugotrajne imovine (osim financijske imovine)				
2.6.2. Kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)				134
2.7. Rezerviranja				
2.8. Ostali poslovni rashodi	2.063	1.644	1.554	1.725
3. FINANCIJSKI PRIHODI	3.413	2.734	3.272	2.551
3.1. Kamate, tečajne razlike, dividende i sl. prihodi (iz odnosa s povezanim poduzetnicima)				
3.2. Kamate, tečajne razlike, dividende i sl. prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	3.413	2.734	3.272	2.551
3.3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa				
3.4. Nerealizirani dobiti (prihodi)				
3.5. Ostali financijski prihodi				
4. FINANCIJSKI RASHODI	1.179	956	1.626	3.359
4.1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima				
4.2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	1.179	956	1.626	3.359
4.3. Nerealizirani gubici (rashodi) financijske imovine				
4.4. Ostali financijski rashodi				
5. Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika				
6. Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika				
7. IZVANREDNI – OSTALI PRIHODI				
8. IZVANREDNI OSTALI RASHODI				

9. UKUPNI PRIHODI	190.354	216.746	242.241	279.153
10. UKUPNI RASHODI	127.380	135.860	143.554	157.335
11. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	62.974	80.886	98.687	121.818
11.1. Dobit prije oporezivanja	62.974	80.886	98.687	121.818
11.2. Gubitak prije oporezivanja				
12. POREZ NA DOBIT				
13. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	62.974	80.886	98.687	121.818
13.1. Dobit razdoblja	62.974	80.886	98.687	121.818
13.2. Gubitak razdoblja				

Izrada autora prema <http://www.mfin.hr/hr/financijska-izvjesca-javna-poduzeca>

Tablica 14: : Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka (Apsolutne i relativne promjene) za razdoblja 2013. – 2016.

Naziv pozicije	APSOLUTNE PROMJENE (u odnosu na 2013. godinu, iznos u 000)				STOPE PROMJENE % (u odnosu na 2013. godinu)			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1. POSLOVNI PRIHODI	0	27.071	52.028	89.661	0	14,48	27,83	47,96
1.1 Prihodi od prodaje	0	27.686	52.703	90.513	0	14,93	28,43	48,83
1.2. Ostali poslovni prihodi	0	-615	-675	-852	0	-39,45	-43,29	-54,65
2. POSLOVNI RASHODI								
2.1. Promjene vrijednosti zaliha, proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda								
2.2. Materijalni troškovi	0	9.321	15.019	23.461	0	20,12	32,41	50,63
2.2.1. Troškovi sirovine i materijala	0	1.398	2.349	4.403	0	11,63	19,53	36,61
2.2.2. Troškovi prodane robe	0	8.908	10.102	13.169	0	91,13	103,34	134,72
2.2.3. Ostali vanjski troškovi	0	-985	2.568	5.889	0	-4,01	10,47	24,00
2.3. Troškovi osoblja	0	2.084	3.562	5.754	0	3,76	6,43	10,39
2.3.1. Neto plaće i nadnice	0	464	2.001	3.074	0	1,46	6,28	9,64
2.3.2. Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	0	701	217	1.066	0	4,39	1,36	6,69
2.3.3. Doprinosi iz plaće	0	919	1.344	1.614	0	12,16	17,79	21,36
2.4. Amortizacija	0	1.002	1.163	943	0	8,90	10,33	8,38
2.5. Ostali troškovi	0	-3.285	-3.508	-2.179	0	-29,41	-31,41	-19,51
2.6. Vrijednosno usklađivanje	0	0	0	134				
2.6.1. Dugotrajne imovine (osim								

financijske imovine)								
2.6.2. Kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	0	0	0	134				
2.7. Rezerviranja								
2.8. Ostali poslovni rashodi	0	-149	-239	-68	0	-20,31	-11,58	-3,30
3. FINANCIJSKI PRIHODI	0	-679	-141	-862	0	-19,89	-4,13	-25,26
3.1. Kamate, tečajne razlike, dividende i sl. prihodi 0iz odnosa s povezanim poduzetnicima								
3.2. Kamate, tečajne razlike, dividende i sl. prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	0	-679	-141	-862	0	-19,89	-4,13	-25,26
3.3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa								
3.4. Nerealizirani dobiti (prihodi)								
3.5. Ostali financijski prihodi								
4. FINANCIJSKI RASHODI	0	-223	447	2.180	0	-18,91	37,91	184,90
4.1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima								
4.2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	0	-223	447	2.180	0	-18,91	37,91	184,90
4.3. Nerealizirani gubici (rashodi) financijske imovine								
4.4. Ostali financijski rashodi								
5. Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika								
6. Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika								
7. IZVANREDNI – OSTALI PRIHODI								
8. IZVANREDNI OSTALI RASHODI								
9. UKUPNI PRIHODI	0	26.392	51.887	88.799	0	13,86	27,26	46,65
10. UKUPNI RASHODI	0	8.480	16.174	29.955	0	6,66	12,70	23,52
11. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE	0	17.912	35.712	58.843	0	28,44	56,71	93,44

OPOREZIVANJA								
11.1. Dobit prije oporezivanja	0	17.912	35.712	58.843	0	28,44	56,71	93,44
11.2. Gubitak prije oporezivanja								
12. POREZ NA DOBIT								
13. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	0	17.912	35.712	58.843	0	28,44	56,71	93,44
13.1. Dobit razdoblja	0	17.912	35.712	58.843	0	28,44	56,71	93,44
13.2. Gubitak razdoblja								

Izvor: Izrada autora

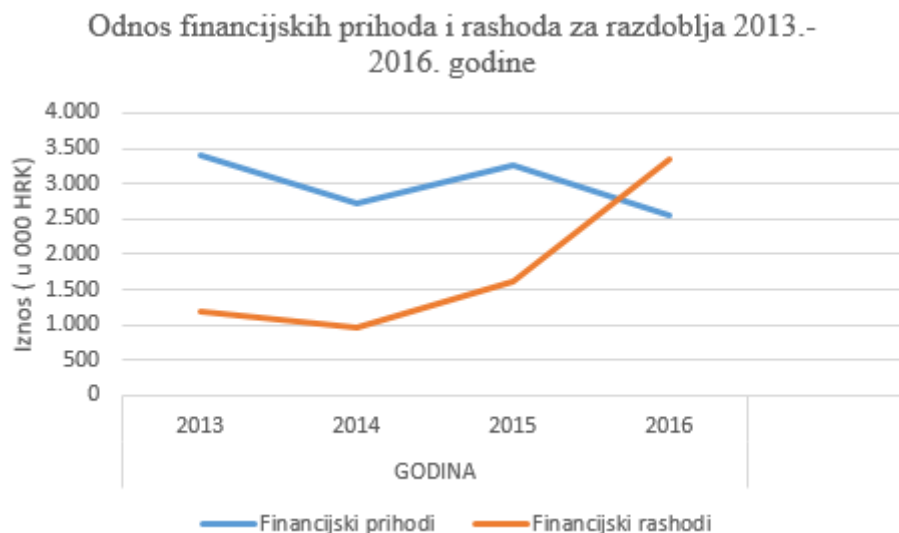
Poslovni prihodi tijekom promatranog razdoblja iz godine u godinu rastu te bilježe najveći rast u 2016. godini za 47,96% u odnosu na 2013. godinu. Najveću ulogu u tom povećanju zaslužni su prihodi od prodaje koji su se povećali u 2016. godini za 48,83% u odnosu na 2013. godinu. Poslovni prihodi u bilježe rast u 2015. godini za 27,83% u odnosu na 2013. godinu te u 2014. godini rast za 14,48% u odnosu na 2013. godinu.

Materijalni troškovi bilježe rast tijekom promatranog razdoblja te su najveći u 2016. godini gdje su 50,63% veći u odnosu na 2013. godinu, a u 2014. godinu imaju najmanji rast za 20,12% u odnosu na 2013. godinu. Stavka kod materijalnih troškova koja je najviše zaslužna za konstantni rast su troškovi prodane robe koji bilježe rast u 2016. godini za 134,72% u odnosu 2013. godinu.

Financijski prihodi padaju tijekom razdoblja te u 2016. godini bilježe pad za 25,26% u odnosu na 2013. godinu, a najmanji pad imaju u 2015. godini i to za 4,13% u odnosu na 2013. godinu.

Financijski rashodi se povećavaju tijekom razdoblja te u 2016. godini imaju najveći rast i to za 184,90% u odnosu na 2013. godinu. U 2014 godini također bilježe rast za 37,91% u odnosu na 2013. godinu, a u 2014. godinu bilježe pad za 18,91% u odnosu na 2013. godinu.

Ukupni rashodi su tijekom cijelog promatranog razdoblja manji od ukupnih prihoda što znači da je svake promatrane godine ostvarena dobit razdoblja. Te dobit razdoblja konstantno raste iz godine u godinu te je 2016. godine najveći i to za 93,44% u odnosu na 2013. godinu.

Grafikon 4: Odnos financijskih prihoda i rashoda za razdoblje 2013. – 2016. godine

Izvor: Izrada autora

Grafikon prikazuje odnos financijskih prihoda i rashoda u računu dobiti i gubitka. Financijski prihodi su tijekom cijelog promatranog razdoblja veći od rashoda što se mijenja 2016. godine kada su oni manji od financijskih rashoda. Financijski prihodi su najveći 2013. godine te iznose 3 413 000, a najmanji su 2016. godine te iznose 2 551 000. Financijski rashodi su najmanji 2013. godine te iznose 1 179 000, a najveći su 2016. godine te iznose 3 359 000.

5. ZAKLJUČAK

Financijska izvješća se pojavljuju kao nositelji računovodstvenih informacija, a nastaju kao rezultat rada financijskog računovodstva. Moraju biti istiniti, pouzdani i nepristrani. Pružanje informacija o financijskom položaju, uspješnosti poduzeća, o promjenama koje su se desile u promatranom razdoblju, i to tako da zadovolje informacijske potrebe svakog kruga korisnika u donošenju ekonomskih, odnosno poslovnih odluka temeljni je cilj financijskih izvješća.

Osnovni cilj ovog rada bio je ocijeniti financijsko stanje tj. uspješnost poslovanja te financijski rezultat Zračne luke Split d.o.o. u proteklih 4 godine (2013. – 2016. godine). U tu svrhu analizirana je bilanca te račun dobiti i gubitka iz spomenutog razdoblja, koristeći se horizontalnom analizom. Iz analize je vidljivo konstantni rast ukupne imovine od 2013. do 2016. godine. Društvo ima i pad nematerijalne imovine i do 60% u 2015. godini u odnosu na 2013. godinu. Značajna kategorija u aktivi bilance je kratkotrajna imovina koja se tijekom razdoblja konstantno povećava čak u 2016. godini do 99,82%. Dugoročne obveze se pojavljuju u samo prve dvije godine, a kratkoročne obveze se povećavaju iz godine u godinu.

Poslovni prihodi tijekom promatranog razdoblja iz godine u godinu rastu te bilježe najveći rast u 2016. godini za 47,96% u odnosu na 2013. godinu. Najveću ulogu u tom povećanju zaslužni su prihodi od prodaje koji su se povećali u 2016. godini za 48,83% u odnosu na 2013. godinu.

Zračna luka Split kroz promatrano razdoblje posluje s dobitkom koji iz godine u godinu sve više raste. Najveći dobitak je u 2016. godini koji je za 93,44 % veći u odnosu na 2013. godinu. Te se može reći kako zračna luka posluje ekonomično i profitabilno što se vidi iz financijskih izvještaja. Kao glavni razlog sve bolje situacije iz godine u godinu može se reći da je zaslužan turizam koji dosta utječe na financijski rezultat. Sve je veći broj letova te putnika koji prođu kroz Zračnu luku Split te se zbog toga još više ulaže u nju s proširenjem aerodroma kako bi uspjeh i poslovanje bilo što veće.

LITERATURA:

1. Aljinović Barać, Ž. (2017): Osnove računovodstva, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
2. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb
3. Bolfek, B., Stanić, M., & Tokić, M. (2011): Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja, Oeconomica Jadertina, Slavonski Brod
4. Dečman, N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Ekonomski pregled, 63(7-8), 446-467.
5. <http://www.mfin.hr/financijska-izvješća-javna-poduzeća.hr> (24.06.2017.)
6. <http://www.split-airport.hr> (20.06.2017.)
7. Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 30
8. Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 140
9. Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 95
10. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78
11. Osmanagić Bedenik, N. (2010): Analiza poslovanja na temelju godišnjih financijskih izvještaja. Računovodstvo, revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, RRiF Plus, Zagreb, 3, 59-69.
12. Osmanagić Bedenik, N. (2002): Poslovna analiza temeljem godišnjih financijskih izvještaja, Računovodstvo, revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, RRiF Plus, Zagreb, 3, 62-70.
13. Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, 5.
14. Vidučić, Lj. (2008): Financijski menadžment, RRiF-plus d.o.o.
15. Vujević, I., (2003): Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split
16. Vuko, T. (2016): Analiza financijskih izvješća, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
17. Žager, L., Sever, S., Mamić Sačer, I.,(2016): Analiza financijskih izvještaja kao podloga za ocjenu kvalitete poslovanja, Računovodstvo – financijsko računovodstvo, Zagreb, 101 - 111

18. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, drugo prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb
19. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L., (2007): Osnove računovodstva – Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS SLIKA I GRAFOVA

Slika 1: Korisnici Analize financijskih izvještaja

Slika 2: Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda

Slika 3: Oblici kratkotrajne imovine

Slika 4: Oblici dugotrajne imovine

Slika 5: Vrste prihoda

Slika 6: Vrste rashoda

Slika 7: Prikaz promjena iz zadržane dobiti

Slika 8: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Grafikon 1: Ukupni broj putnika u razdoblju od 2013. - 2017. – mjesečno

Grafikon 2: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

Graf 3: Odnos kapitala, dugoročnih i kratkoročnih obveza u pasivi bilance za razdoblja 2013. - 2016. godine

Grafikon 4: Odnos financijskih prihoda i rashoda za razdoblje 2013. – 2016. godine

POPIS TABLICA

Tablica 1: Razvrstavanje poduzetnika

Tablica 2: Skraćeni prikaz Bilance

Tablica 3: Temeljne pozicije Računa dobiti i gubitka

Tablica 4: Shema novčanog toka

Tablica 5: Pokazatelji likvidnosti

Tablica 6: Pokazatelji zaduženosti

Tablica 7: Pokazatelji aktivnosti

Tablica 8: Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 9: Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 10: Pokazatelji investiranja

Tablica 11 : Bilanca Zračne luke Split za razdoblja 2013. - 2016. godine (iznos u 000 kn)

Tablica 12: Horizontalna analiza bilance (Apsolutne i relativne promjene) za razdoblja 2013. – 2016.

Tablica 13: Račun dobiti i gubitka Zračne luke Split za razdoblja 2013. – 2016. godine (iznos u 000)

Tablica 14: : Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka (Apsolutne i relativne promjene) za razdoblja 2013. – 2016.

SAŽETAK

Problem istraživanja predstavlja analiza kretanja performanse i važnost praćenja dinamike promjena pozicija financijskih izvještaja za identifikaciju potencijalnih problema u poslovanju. Cilj rada je objasniti računovodstvene postupke analize smjerova kretanja performanse na temelju podataka iz financijskih izvješća na praktičnom primjeru.

Budući da su financijski izvještaji, njihova točnost i sveobuhvatnost informacija, input za analizu poslovanja, ovim radom će se istražiti financijska stabilnost i uspješnost Zračne luke Split d.o.o. koristeći financijska izvješća za razdoblje od 2013. do 2016. godine.

Na temelju provedene analize može se zaključiti da je poslovanje Zračne luke Split zadovoljavajuće. Zračna luka Split u promatranom razdoblju od 2013. do 2016. godine bilježi rast prihoda. Analizom je uočeno je da poduzeće posluje likvidno, ekonomično i financijski stabilno. Sve ovo upućuje na relativno zadovoljavajuće poslovanje poduzeća koje se očekuje i u budućnosti jer je vidljiv trend rasta kroz promatrano razdoblje.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, zračna luka, horizontalna analiza

SUMMARY

The problem of research is the analysis of performance trends and the importance of monitoring the dynamics of changes in financial reporting positions to identify potential business problems. The aim of the paper is to explain the accounting procedures for the analysis of performance trends based on the financial statements in a practical example.

Since the financial statements, their accuracy and comprehensiveness of information, inputs for business analysis, this paper will explore the financial stability and performance of Split d.o.o. using the financial statements for the period 2013 to 2016.

Based on the analysis it can be concluded that the business of the Split Airport is satisfactory. Split Airport in the period from 2013. to 2016. recorded a increase in revenue. The analysis shows that the company operates business liquid, cost-effective, and in a financially stable way. All of this info indicates of relatively satisfactory state which can be expected in the future because the growth trend is obvious in the observed time period.

Key words: analysis of financial statements, airport, Horizontal analysis